

Колкото повече държавата "планира", толкова по-трудно става планирането от страна на отделния човек.

Фридрих фон Хайек

[English](#)

[Начало](#)

[За ИПИ](#)

[Награди](#)

[Събития](#)

[Проекти](#)

[Дарения](#)

[Стаж в ИПИ](#)

[Контакти](#)

[ИПИ в медиите](#)

[Партньори](#)

[Начало](#)

[Преглед на стопанската политика](#)

[Брой 554](#)

Да накараш парите да изчезнат* ...

Търсене:

Преглед на стопанската политика ISSN 1313 - 0544

[Принтирай Email](#)

[a](#)

[a](#)

[a](#)

Да накараш парите да изчезнат*

Автор: Ричард Ран ** / 25.11.2011

Сподели

Оцени тази статия

1

2

?

3

}

4

|

5

;

6 гласа, средно: 3.0 от 5

Валута, която не е вързана към златото или друг стандарт, губи стойността си

Големите световни правителства са в процес на унищожаване на стойността на парите, които техните граждани притежават. На 16 ноември Институтът Катон проведе годишната си парична конференция. В нея взеха участие високопоставени служители от Федералния резерв, експерти по парична политика от академията, тинк-танкове и финансови институции. Всеобщото мнение бе, че световната парична система изпитва сериозни трудности, което пък от своя страна е очевидно за всеки, който следи новините. По-лесно е да наблюдаваш даден

проблем, отколкото да излезеш с решение за него.

Според икономистите, характеристиките на парите са следните:

Разчетно средство – с тях можем да определим стойността на стоките и услугите.

Средство за размяна – останалите ще приемат да разменят стоки и услуги срещу вашите пари (американски долар например).

Средство за съхраняване на стойност – парите ще запазят своята присъща стойност.

От поставянето на началото на системата на Федералния резерв през 1914 г., американският долар е лошо средство за съхранение на стойност. Днес той струва едва 1/22 (4,5%) от стойността си през 1913 г. и по-малко от 1/4 (25%) от стойността си през 1971 г., когато САЩ официално прекъсна последната връзка между долара и златото. Въпреки това много хора по целия свят предпочитат да държат парите си в щатски долари, поради тяхната устойчивост на инфлация в сравнение с другите основни валути. Днес щатският долар губи по около 4% от стойността си годишно.

Инфлация се появява, когато централната банка (Федералният резерв в САЩ или Европейската централна банка в Европа) създава пари с по-бърз темп от този, с който се увеличава предлагането на стоки и услуги. Промените в темпа, с който хората харчат пари (скорост на обръщение на парите), също се отразяват на инфлацията в краткосрочен план. Ако те задържат тези пари вместо да ги харчат, инфлацията ще намалее и обратно. Централните банки имат контрол над печатането на пари, но не и върху скоростта на обръщение на парите. В САЩ тя е намалела, защото регулаторите увеличиха стандартите за кредитиране. В много случаи банките не могат да отпуснат кредити, които определят като „добри”. Регулаторите увеличиха и размера на минималните резерви, които банките трябва да притежават. В резултат на това, въпреки че Федералният резерв увеличава паричното предлагане (печата пари), по-голямата част от тези средства стоят в банките, вместо да се използват за допълнителни инвестиции или потребление. Въпреки това ръстът на паричното предлагане и по-висок от този на предлаганите нови стоки и услуги, затова е на лице и текущата инфлация.

Демократите имат един присъщ недостатък – много от тях се опитват да използват политическия процес за прехвърляне на богатството от едни в други. Това води до непродуктивни нива на правителствените разходи. Хората не обичат да плащат данъци. Следователно политиките са склонни да харчат повече от очакваните приходи от данъци, а разликата финансират с продажба на държавни облигации. При златния стандарт продажбата на държавни облигации се ограничаваша до количеството злато, което притежава съответната страна. Към това се прибавя и златото, което инвеститорите с право очакват, че правителството е в състояние да закупи от данъчните приходи, ако това се наложи.

Днес почти всички създадени от правителствата пари са „книжни”. Това означава, че те не са обвързани с друго разменно средство като златото например. Те се обезпечават единствено с размера на реално произведените стоки и услуги в страната, както и с данъците, които правителството може да принуди гражданите да плащат. Проблемът при книжните пари е, че няма ограничение на размера, който правителството може да напечата. Историята ни показва, че книжните пари рано или късно се обезценяват поради прекомерното им печатане. Преди три години обезценяването на валутата на Зимбабве достигна точка, в която управляващите печатаха банкноти от по 100 трилиона долара – да, трилионовите банкноти, които нямаха почти никаква стойност. Когато това се случи, населението на Зимбабве започна възможно по-бързо да обменя парите си в щатски долари или други „твърди” валути. Впоследствие финансовата система на страната се срива.

Очевидно е, че политическата класа в Европа, САЩ и дори в Китай все още не е в състояние да намали правителствените разходи до нива, които могат да се покрият от собствените им икономики. По този начин ще се увеличи натискът върху централните банки, които във все по-голяма степен да покриват дълга чрез печатане на нови пари. Това се оправдава с измамния евфимизъм „количествено улеснение”. Когато централната банка създава пари, за да купи облигации, независимо дали те са гръцки или италиански в европейския случай, или правителствени в САЩ, не се създава ново богатство. Това води единствено до намаляване на реалната стойност на съществуващото такова (по същество това се явява като скрит данък „богатство”). В определен момент това води до нетърпими темпове на инфлация или икономическа стагнация. В търсене на решение на тези проблеми ще се стигне до масивно свиване на паричната маса или до връщане към златния стандарт или друго реално покритие за валутата. САЩ притежава повече от 8 000 тона злато с текуща пазарна стойност от почти половин трилион долара, което би било достатъчно, за да се премине към някаква форма на златния стандарт. Той не е панацея, но е доста по-добър вариант от недисциплинирания „книжен стандарт”.

Истинското решение на паричната дилема е правителствата да се откажат от своя монопол върху създаването им и да позволят свободната конкуренция, за да се определи кой произвежда най-добрата валута. Ако на

иновативни умове като Томас Едисон и Стив Джобс е била дадена свобода да развият стабилни пари, аз очаквам много от нашите парични проблеми да останат „реликви от миналото“.

* Статията е публикувана за първи път във вестник "Washington Times" в понеделник, 21 ноември, 2011 година. Оригиналният текст е достъпен [тук](#). Преводът е с любезното позволение на автора. Преводът е на Даниел Георгиев – стажант в ИПИ.

** Ричард У. Ран е старши сътрудник в Института Катон и председател на Института за глобален икономически растеж. Той е председател на Консултативния съвет на ИПИ.

Сподели

Оцени тази статия

1
2
3
4
5

6 гласа, средно: 3.0 от 5

ПРЕПОРЪЧАНИ СТАТИИ

powered by

[Пари на вятъра](#)

[Свиване на федералния резерв*](#)

[Свиване на федералния резерв*](#)

[Звучен шамар за пенсионната реформа*](#)

[Как веднага да създадем работни места*](#)

Още от този брой

[Синдикална демокрация](#)

[Независимо как се наричат, еврооблигациите не са изход](#)

[Износът на електричество през погледа на българската преса](#)

[Трябва ли да бъдат увеличени студентските такси?](#)

[Ще се справят ли българските банки без помощ отвън?](#)

[Защо икономиката расте, а безработицата не намалява?](#)

[Покана за семинар: „България в международните класации“](#)

[БЪЛГАРИЯ В МЕЖДУНАРОДНИТЕ КЛАСАЦИИ 2011](#)

[Покана за участие в международен семинар](#)

[Кои законопроекти, от внесените в Парламента, трябва да се разглеждат \(21 – 24 ноември 2011\)](#)

[Ново в Икономическата библиотека \(21 - 25 ноември 2011\)](#)

Архиви

2011 (Том 11)

[508](#)
[509](#)
[510](#)
[511](#)
[512](#)
[513](#)
[514](#)
[515](#)
[516](#)
[517](#)
[518](#)
[519](#)
[520](#)
[521](#)
[522](#)
[523](#)
[524](#)
[525](#)
[526](#)
[527](#)
[528](#)
[529](#)
[530](#)
[531](#)
[532](#)
[533](#)
[534](#)
[535](#)
[536](#)
[537](#)
[538](#)
[539](#)
[540](#)
[541](#)
[542](#)
[543](#)
[544](#)
[545](#)
[546](#)
[547](#)
[548](#)
[549](#)
[550](#)
[551](#)
[552](#)
[553](#)
[554](#)

2010 (Том 10)

[458](#)
[459](#)
[460](#)
[461](#)
[462](#)
[463](#)
[464](#)

[465](#)
[466](#)
[467](#)
[468](#)
[469](#)
[470](#)
[471](#)
[472](#)
[473](#)
[474](#)
[475](#)
[476](#)
[477](#)
[478](#)
[479](#)
[480](#)
[481](#)
[482](#)
[483](#)
[484](#)
[485](#)
[486](#)
[487](#)
[488](#)
[489](#)
[490](#)
[491](#)
[492](#)
[493](#)
[494](#)
[495](#)
[496](#)
[497](#)
[498](#)
[499](#)
[500](#)
[501](#)
[502](#)
[503](#)
[504](#)
[505](#)
[506](#)
[507](#)

2009 (Том 9)

[408](#)
[409](#)
[410](#)
[411](#)
[412](#)
[413](#)
[414](#)
[415](#)
[416](#)
[417](#)
[418](#)
[419](#)
[420](#)
[421](#)
[422](#)
[423](#)

[424](#)
[425](#)
[426](#)
[427](#)
[428](#)
[429](#)
[430](#)
[431](#)
[432](#)
[433](#)
[434](#)
[435](#)
[436](#)
[437](#)
[438](#)
[439](#)
[440](#)
[441](#)
[442](#)
[443](#)
[444](#)
[445](#)
[446](#)
[447](#)
[448](#)
[449](#)
[450](#)
[451](#)
[452](#)
[453](#)
[454](#)
[455](#)
[456](#)
[457](#)

2008 (Том 8)

[358](#)
[359](#)
[360](#)
[361](#)
[362](#)
[363](#)
[364](#)
[365](#)
[366](#)
[367](#)
[368](#)
[369](#)
[370](#)
[371](#)
[372](#)
[373](#)
[374](#)
[375](#)
[376](#)
[377](#)
[378](#)
[379](#)
[380](#)
[381](#)
[382](#)

[383](#)
[384](#)
[385](#)
[386](#)
[387](#)
[388](#)
[389](#)
[390](#)
[391](#)
[392](#)
[393](#)
[394](#)
[395](#)
[396](#)
[397](#)
[398](#)
[399](#)
[400](#)
[401](#)
[402](#)
[403](#)
[404](#)
[405](#)
[406](#)
[407](#)

2007 (Том 7)

[307](#)
[308](#)
[309](#)
[310](#)
[311](#)
[312](#)
[313](#)
[314](#)
[315](#)
[316](#)
[317](#)
[318](#)
[319](#)
[320](#)
[321](#)
[322](#)
[323](#)
[324](#)
[325](#)
[326](#)
[327](#)
[328](#)
[329](#)
[330](#)
[331](#)
[332](#)
[333](#)
[334](#)
[335](#)
[336](#)
[337](#)
[338](#)
[339](#)
[340](#)

[341](#)
[342](#)
[343](#)
[344](#)
[345](#)
[346](#)
[347](#)
[348](#)
[349](#)
[350](#)
[351](#)
[352](#)
[353](#)
[354](#)
[355](#)
[356](#)
[357](#)

2006 (Том 6)

[256](#)
[257](#)
[258](#)
[259](#)
[260](#)
[261](#)
[262](#)
[263](#)
[264](#)
[265](#)
[266](#)
[267](#)
[268](#)
[269](#)
[270](#)
[271](#)
[272](#)
[273](#)
[274](#)
[275](#)
[276](#)
[277](#)
[278](#)
[279](#)
[280](#)
[281](#)
[282](#)
[283](#)
[284](#)
[285](#)
[286](#)
[287](#)
[288](#)
[289](#)
[289](#)
[290](#)
[291](#)
[292](#)
[293](#)
[294](#)
[295](#)
[296](#)

[297](#)
[298](#)
[300](#)
[301](#)
[302](#)
[303](#)
[304](#)
[306](#)
[305](#)

2005 (Том 5)

[204](#)
[205](#)
[206](#)
[207](#)
[208](#)
[209](#)
[210](#)
[211](#)
[212](#)
[213](#)
[214](#)
[215](#)
[216](#)
[217](#)
[218](#)
[219](#)
[220](#)
[221](#)
[222](#)
[223](#)
[224](#)
[225](#)
[226](#)
[227](#)
[228](#)
[229](#)
[230](#)
[231](#)
[232](#)
[233](#)
[234](#)
[235](#)
[236](#)
[237](#)
[238](#)
[239](#)
[240](#)
[241](#)
[242](#)
[243](#)
[244](#)
[245](#)
[246](#)
[247](#)
[248](#)
[249](#)
[250](#)
[251](#)
[252](#)
[253](#)

[254](#)

[255](#)

2004 (Том 4)

[151](#)

[152](#)

[153](#)

[154](#)

[155](#)

[156](#)

[157](#)

[158](#)

[159](#)

[160](#)

[161](#)

[162](#)

[163](#)

[164](#)

[165](#)

[166](#)

[167](#)

[168](#)

[169](#)

[170](#)

[171](#)

[172](#)

[173](#)

[174](#)

[175](#)

[176](#)

[177](#)

[178](#)

[179](#)

[180](#)

[181](#)

[182](#)

[183](#)

[184](#)

[185](#)

[186](#)

[187](#)

[188](#)

[189](#)

[190](#)

[191](#)

[192](#)

[193](#)

[194](#)

[195](#)

[196](#)

[197](#)

[198](#)

[199](#)

[200](#)

[201](#)

[202](#)

[203](#)

2003 (Том 3)

- [99](#)
- [100](#)
- [101](#)
- [102](#)
- [103](#)
- [104](#)
- [105](#)
- [106](#)
- [107](#)
- [108](#)
- [109](#)
- [110](#)
- [111](#)
- [112](#)
- [113](#)
- [114](#)
- [115](#)
- [116](#)
- [117](#)
- [118](#)
- [119](#)
- [120](#)
- [121](#)
- [122](#)
- [123](#)
- [124](#)
- [125](#)
- [126](#)
- [127](#)
- [128](#)
- [129](#)
- [130](#)
- [131](#)
- [132](#)
- [133](#)
- [134](#)
- [135](#)
- [136](#)
- [137](#)
- [138](#)
- [139](#)
- [140](#)
- [141](#)
- [142](#)
- [143](#)
- [144](#)
- [145](#)
- [146](#)
- [147](#)
- [148](#)
- [149](#)
- [150](#)

2002 (Том 2)

- [47](#)
- [48](#)
- [49](#)
- [50](#)
- [51](#)
- [52](#)
- [53](#)

[54](#)
[55](#)
[56](#)
[57](#)
[58](#)
[59](#)
[60](#)
[61](#)
[62](#)
[63](#)
[64](#)
[65](#)
[66](#)
[67](#)
[68](#)
[69](#)
[70](#)
[71](#)
[72](#)
[73](#)
[74](#)
[75](#)
[76](#)
[77](#)
[78](#)
[79](#)
[80](#)
[81](#)
[82](#)
[83](#)
[84](#)
[85](#)
[86](#)
[87](#)
[88](#)
[89](#)
[90](#)
[91](#)
[92](#)
[93](#)
[94](#)
[95](#)
[96](#)
[97](#)
[98](#)

2001 (Том 1)

[1](#)
[2](#)
[3](#)
[4](#)
[5](#)
[6](#)
[7](#)
[8](#)
[9](#)
[10](#)
[11](#)
[12](#)
[13](#)
[14](#)

[15](#)
[16](#)
[17](#)
[18](#)
[19](#)
[20](#)
[21](#)
[22](#)
[23](#)
[24](#)
[25](#)
[26](#)
[27](#)
[28](#)
[29](#)
[30](#)
[31](#)
[32](#)
[33](#)
[34](#)
[35](#)
[36](#)
[37](#)
[38](#)
[39](#)
[40](#)
[41](#)
[42](#)
[43](#)
[44](#)
[45](#)
[46](#)

Подкрепа

Подкрепете института

Можете да подкрепите с дарение усилията на ИПИ за повече лична свобода, малка и ефективна администрация и предвидима бизнес среда.

[Инвестирайте в ИПИ](#)

Бюлетин ИПИ

[Седмичен бюлетин: Преглед на стопанската политика](#)

[Плосък данък: Бюлетин за ниски данъци](#)

Абонирайте се за седмичния ни бюлетин

Въведете вашия e-mail

rss абонамент

[Институт за пазарна икономика](#)

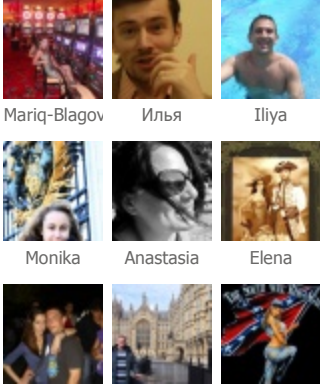
[Седмичен бюлетин: Преглед на стопанската политика](#)

[Плосък данък: Бюлетин за ниски данъци](#)

Institute for Market Economics on Facebook

Like

4,298 people like **Institute for Market Economics**.

Mariq-Blagov Илья Iliya

Monika Anastasia Elena

Petyr Venelin Doychin

- [Връзки](#)
- [За ИПИ](#)
- [Награди](#)
- [Събития](#)
- [Проекти](#)
- [Дарения](#)
- [Стаж в ИПИ](#)
- [Контакти](#)
- [ИПИ в медиите](#)
- [Партньори](#)

Контакт

Тел.:

(++ 359 2) 952 62 66, 952 35 03

E-mail:

mail@ime.bg, binka@ime.bg

При технически проблеми:

milen@ime.bg

България
София 1000
бул. Патриарх Евтимий 22., ет. 3

Други

25 578 114 049.28

От началото на 2011 година Българското правителство похарчи (в лева)
[повече за "Денят на свобода от правителството"](#)

[Научете](#)

© 2011 Институт за пазарна икономика

Създаден от [MTR Design](#)

Изпрати e-mail:

До

От

Вашето име

Заглавие

Съобщение

A4D8G

Въведете символите

Изпрати